

TER BESLISSING

Aan
de minister

Directie Financiële
Markten

Persoonsgegevens

nota

Beantwoording vragen lid Stoffer over Oekraïense bankrekeningen en stand van zaken brief EK

Vraag 2 - toevoegen per 8/10/2022

Aanleiding

Het lid Stoffer (SGP) heeft Kamervragen gesteld over het feit dat Oekraïense vluchtelingen geen bankrekeningen kunnen openen en u heeft 7 juli jl. toegezegd de Eerste Kamer te informeren over ditzelfde onderwerp.

Datum

29 september 2022

Notanummer

2022-0000240006

Bijlagen

1. beantwoording
2. Kamerbrief
3. Nota's

(+ Vraag 57617)

Beslispunten

- Bent u akkoord met de beantwoording van de Kamervragen en de Kamerbrief (bijlagen 1 & 2)? Zo ja, kunt u deze ondertekenen? (bijlagen 1 & 2)
- Bent u akkoord met het openbaar maken van bijgevoegde eerdere nota's (bijlage 3) en de nu voorliggende nota conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's?

Kernpunten

- In de beantwoording en brief schrijft u dat de banken op 30 september bekend hebben gemaakt dat zij bankrekeningen kunnen openen voor alle ontheemden uit Oekraïne vanaf 3 oktober.
- Op 19 april jl. maakt u bekend dat alle Oekraïense ontheemden, vallende onder het Raadsbesluit, en in bezit van een biometrisch paspoort of ID een bankrekening kunnen openen. Hiermee was het grootste deel van de Oekraïense ontheemden geholpen.
- Er is echter een aanzienlijke groep niet in bezit van een biometrisch identiteitsbewijs (op dit moment ongeveer 7.000 volwassenen). Deze personen beschikken over documenten zoals een verlopen cyrillisch paspoort, al dan niet in combinatie met een certificaat van de ambassade van Oekraïne. Banken konden deze documenten niet meteen accepteren binnen de bestaande systemen en processen.
- Sindsdien is overlegd door FIN en JenV met de banken hoe deze documenten wel geaccepteerd konden worden. Omdat geïnventariseerd diende te worden welke documenten in omloop waren en de banken vervolgens hun interne systemen en processen daarop dienden aan te passen heeft dit meerdere maanden geduurd. U spreekt in de beantwoording uw waardering uit voor het werk van de banken en staat stil bij de vervelende situatie van de afgelopen tijd voor de mensen die geen bankrekening konden openen.

Communicatie

- Met de banken is afgesproken dat zij hoofdverantwoordelijk zijn voor de communicatie. Aangezien informatie over de documenten die banken kunnen accepteren en beschikbare bankfilialen het best bekend is bij de banken zelf en wisselt per bank, is dit de beste manier om duidelijkheid te bieden.
- COMM heeft via sociale media verwezen naar de communicatie van de banken.

Politiek/bestuurlijke context

- Op 5 april jl. heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen die oproep te zorgen dat alle Oekraïners konden beschikken over een bankrekening. U heeft de Kamer over dit onderwerp 19 april geïnformeerd en aangegeven dat alle Oekraïners met een biometrisch paspoort een bankrekening kunnen openen.
- 7 juli jl. heeft u op verzoek de Eerste Kamer geïnformeerd en uiteengezet waarom de groep zonder regulier identiteitsbewijs nog niet geholpen kon worden en toegezegd de Kamer nader te informeren na het reces.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Document nummer	Datum	Document naam
1	6-4-2022	Nota-min- Beantwoording Kamervragen Podt en Van Weyenberg (d66) over registratie en betaalmogelijkheden Oekraïners
2	17-6-2022	Nota-min-Verzoek om een stand van zakenbrief bankrekening Oekraïners vluchtelingen

TER BESLISSING

Aan
de minister

nota

Beantwoording vragen Podt en Van Weyenberg (D66) over
registratie en betaalmogelijkheden Oekraïners

Directie Financiële
Markten

Persoonsgegevens

Datum

6 april 2022

Notanummer

2022-0000115257

Bijlagen

1. Beantwoording

Aanleiding

- De leden Podt en Van Weyenberg (beiden D66) hebben de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid en u op 31 maart jl. vragen gesteld over de registratie van Oekraïense vluchtelingen en hun toegang tot betaalmogelijkheden.
- Op 5 april jl. is de motie van Van der Lee (GL) aangenomen die oproept om te zorgen dat Oekraïners versneld een bankrekening kunnen openen zonder dat witwascontroles dit belemmeren en de Kamer binnen twee weken te informeren.

Besispunten

- Bent u akkoord met beantwoording van de Kamervragen door de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, mede namens u (bijlage 1)?
- Bent u akkoord met de Kamerbrief n.a.v. de motie van Van der Lee (bijlage 2)? Indien u akkoord bent, zou u de Kamerbrief (bijlage 2) willen ondertekenen?

Kern

- De registratie en/of opvang en de toegang tot betaalmogelijkheden van Oekraïense vluchtelingen zijn sterk met elkaar verweven. Voor het verkrijgen van een Nederlandse bankrekening is een BSN en registratie in de Basisregistratie Personen (BRP) nodig en voor het ontvangen van leefgeld is een Nederlandse bankrekening gewenst.
- Over het algemeen lopen deze processen op dit moment relatief voorspoedig vanwege proactief optreden en samenwerking van de verschillende betrokken instanties. Gemeenten en de IND zijn in staat om deze mensen snel te registreren, waarna banken via een versnelde procedure een betaalrekening kunnen openen waar leefgeld op kan worden gestort.
- In de beantwoording van de Kamervragen wordt ingegaan op de verschillende betaalmogelijkheden voor Oekraïense vluchtelingen, namelijk;
- Gebruik Oekraïense betaalkaarten: Betaalkaarten die zijn aangesloten op het internationale betaalsysteem (zoals VISA en Mastercard) werken in principe zonder belemmering in de EU, zolang de Oekraïense uitgever nog operationeel is.

- Omwisselen/storten contante Oekraïense Grivna: In de antwoorden staat dat het niet mogelijk is om bij Nederlandse banken contante Grivna te storten. Banken hebben de benodigde infrastructuur niet en contante Grivna worden sowieso nergens geaccepteerd. Nederland is voornemens om op korte termijn een Europese Raadsaanbeveling uit te voeren zodat contante Grivna beperkt kunnen worden omgewisseld. U bent separaat geïnformeerd over de stand van zaken.
- Nederlandse betaalrekening: In de beantwoording staat dat banken een versnelde procedure hebben opgezet zodat Oekraïners een betaalrekening kunnen openen. Op uw verzoek gaat DNB in haar handhavingsbeleid flexibel om met witwasrisico's. Een BSN is een voorwaarde voor het openen van een rekening, maar gezien de snelle registratie bij gemeenten lijkt dit geen bottlenecks op te leveren. Dit zet u verder uiteen in de Kamerbrief om aan de motie van Van der Lee te voldoen (bijlage 2).
- Uitkering leefgeld: Het ministerie van JenV is verantwoordelijk voor de leefgeldregeling. Indien een Oekraïense vluchteling nog niet over een Nederlandse bankrekening beschikt, kunnen gemeenten het leefgeld uitkeren in contanten of op een prepaid-kaart. De Bank Nederlandse Gemeenten en de Vereniging Nederlandse Gemeenten hebben een regeling getroffen zodat alle gemeenten dergelijke kaarten versneld kunnen verstrekken.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

TER BESLISSING

Aan
de minister

nota

Verzoek om een stand van zakenbrief bankrekening
Oekraïense vluchtelingen

Directie Financiële
Markten

Persoonsgegevens

Datum

17 juni 2022

Notanummer

2022-0000172540

Bijlagen

1. Brief

Aanleiding

De vaste Kamercommissie van Financiën heeft verzocht om een standvanzakenbrief n.a.v. uw reactie van 19 april jl. op de motie-Van der Lee om te regelen dat Oekraïense vluchtelingen op korte termijn een bankrekening kunnen openen.

Beslispunten

Wij adviseren u akkoord te gaan met de brief (bijlage 1). Indien u akkoord bent kunt u de brief ondertekenen.

Kernpunten

- Financiën is in gesprek met JenV, De Nederlandsche Bank (DNB) en de banken zodat Oekraïense vluchtelingen toegang kunnen krijgen tot een Nederlandse betaalrekening.
- Inmiddels hebben de banken in overleg met DNB hun processen zo weten te stroomlijnen dat vluchtelingen die beschikken over een geldig biometrisch paspoort en een BSN een rekening kunnen openen. Op basis van de meest recente cijfers van de banken blijkt dat de meeste vluchtelingen een rekening kunnen openen; er zijn ongeveer 33.000 rekeningen geopend.
- Er is een groep van maximaal 11.000 vluchtelingen die mogelijk geen bankrekening kan openen indien zij niet over een biometrisch document beschikken. Hierover is bericht in de media. De processen van banken zijn helemaal ingericht op het uitlezen van een biometrisch document. Deze kunnen niet eenvoudig, snel en zonder risico's worden aangepast.
- Oekraïense vluchtelingen zonder enige vorm van documentatie krijgen op termijn een O-document (vorm van vluchtelingendocument) van de IND. Bij Bunq bank kunnen ook Oekraïners met een intern paspoort en een certificaat van identiteitsvaststelling van de Oekraïense ambassade terecht, maar vanwege het bewerkelijke en arbeidsintensieve proces op locatie is het niet mogelijk dit zodanig op te schalen dat Bunq dit in korte tijd landelijk aan alle personen met een certificaat van identiteitsvaststelling kan aanbieden.
- De andere banken bezien op dit moment wat de mogelijkheden zijn en op welke termijn zij ook voor deze groep rekeningen kunnen openen. De NVB heeft recent een document gedeeld met DNB waarin ze o.a. waarborgen vragen van DNB voor het openen van betaalrekening voor Oekraïense vluchtelingen met minder gangbare documenten. Financiën en JenV ondersteunen waar dat nodig is.

- Daarnaast wordt onderzocht of de uitgifte van O-documenten opgeschaald kan worden. Dit is moeilijk vanwege wereldwijde tekorten en hoge vraag naar materialen voor identiteitsdocumenten.
- Indien vluchtelingen nog niet een Nederlandse betaalrekening kunnen openen, kunnen zij gebruik maken van door de gemeenten uitgegeven prepaidkaarten waar leefgeld op wordt gestort.

Communicatie

Verschillende media hebben aandacht voor dit onderwerp.

Politiek/bestuurlijke context

- U heeft de Tweede Kamer op 19 april jl. geïnformeerd over de voortgang van het openen van bankrekeningen voor Oekraïense vluchtelingen, in reactie op de motie Van der Lee. Ook heeft u op 15 juni jl. vragen van de leden van de fracties van Groenlink en OSF van de Eerste Kamer over de toegang tot een betaalrekening voor Oekraïense vluchtelingen beantwoord.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.